

Kadernota Westland 2025

Bestuurlijke hoofdlijn

Financieel gezond met ruimte voor investeringen

Deze kadernota is de opmaat naar de meerjarenbegroting 2026 – 2029. In aanloop naar dit komende begrotingsjaar is vanuit de VNG en de landelijke politiek gewaarschuwd voor het ontstaan van een zogenoemd ravijn in de begrotingsjaren 2026 en 2027. Dit ravijn wordt voorzien omdat de bijdrage uit het gemeentefonds niet toereikend zou zijn voor de stijgende kosten op het gebied van jeugdzorg en de Wmo.

Voor Westland ziet de financiële situatie er echter solide uit, dankzij de maatregelen die we namen om de genoemde kostenstijging af te remmen en de eenmalige verhoging van de onroerende zaakbelasting. Met een extra toegezegde bijdrage vanuit het Rijk voor 2026 en 2027 betekent dit dat er wat extra ruimte is om te investeren in onze dorpen, zodat de leefbaarheid op peil blijft.

In de afgelopen maanden is veel energie gestoken in het actualiseren van het meerjareninvesteringsplan (MIP). We hebben nu een realistisch en haalbaar MIP dat als basis fungeert voor de meerjarenbegroting. Twee belangrijke investeringen zijn de ontwikkeling van het Vakcollege+ en het tijdelijk wonen voor onder andere starters op de Flora Campus Westland, en de bouw van een nieuw theater De Naald in het centrum van Naaldwijk waarover in juli besluitvorming in de raad plaatsvindt. Wij hebben in de begroting rekening gehouden met de kapitaallasten van deze twee Westlandse blikvangers. Voor het theater geldt dat tot en met 2029 alleen de kapitaallasten van het voorbereidingskrediet onderdeel zijn van het financieel perspectief. De volledige kapitaallasten zullen na de begrotingsperiode 2026-2029 worden opgenomen.

De komende jaren investeren wij ook in de noodzakelijke vervanging en nieuwbouw van onze scholen en sportaccommodaties. Goed leven en leren gaat immers het beste met een gezonde geest in een gezond lichaam. We hebben het Westlandse jonge talent hard nodig om ook in de toekomst aan de top te blijven van de innovatieve glastuinbouw. We zorgen hier voor een realistische planning.

We spannen ons ook het komende jaar samen met de raad in voor een gezonde, veilige en prettige leefomgeving voor onze inwoners en bedrijven. Het stemt ons positief dat we het verkiezingsjaar 2026 in kunnen gaan met een gezonde financiële situatie voor onze gemeente.

Het college van burgemeester en wethouders

Het financieel meerjarenperspectief

Inleiding met opbouw kadernota

Hierna nemen wij u stapsgewijs mee in de ontwikkeling van het financieel meerjarenperspectief 2025-2029, te beginnen met het startpunt.

U treft in eerste instantie de opbouw van het financieel perspectief aan, gecorrigeerd naar aanleiding van het amendement 'Dekkingsvoorstel bij programmabegroting 2025-2028' waarbij uw raad de voorgestelde stijging van de OZB-heffing vanaf 2026 heeft geschrapt.

Omschrijving	2026	2027	2028	2029
Begroting 2025-2028	-2.855	-1.258	299	299
Structureel effect 2e Afwijkingenrapportage	-1.231	-1.839	-1.839	-1.839
Septembercirculaire	175	-18	-106	-106
Subtotaal	-3.911	-3.115	-1.646	-1.646
Structureel effect slotwijziging	-604	-604	-604	-604
Incidenteel effect slotwijziging	-	-	-	-
Effect bijstelling MIP 2024	300	100	-250	217
Subtotaal	-4.215	-3.619	-2.500	-2.033
Indexering lokale heffingen	201	201	201	201
FMP na raadsvergadering 11 december	-4.014	-3.418	-2.299	-1.832
Taakstelling OZB	-1.592	-3.266	-5.027	-5.027
FMP met inbegrip taakstelling OZB	-5.606	-6.684	-7.326	-6.859
<i>College- en raadsbesluiten</i>				
WNTweb	-210	-170	-120	-120
Normbedragen integraal huisvestingsplan	In MIP	In MIP	In MIP	In MIP
Strategische accommodatieplanning sport	In MIP	In MIP	In MIP	In MIP
1e Afwijkingenrapportage (inclusief € 4,3 miljoen extra dividend Juva)	3.093	3.753	4.250	4.373
Subtotaal	2.883	3.583	4.130	4.253
<i>Dekking</i>				
OZB areaaluitbreiding				600
OZB inflatie conform CPI	-	-	-	1.025
Algemene uitkering - maatstaven				1.037
Subtotaal	-	-	-	2.662
FMP na reeds genomen besluiten	-2.723	-3.101	-3.196	56

College- en raadsbesluiten

Westland natuur en techniek web (WNTweb)

Op basis van in 2021 gemaakte afspraken heeft WNT-web in de jaren 2022 t/m 2025, bovenop de basissubsidie (van nu bij elkaar € 129.125), jaarlijks een incidentele subsidie ontvangen van € 250.000 voor het vormgeven en uitvoeren van ambities binnen de Lokale Educatieve Agenda (LEA).

Vanaf 2026 is de genoemde incidentele subsidie niet meer opgenomen in de begroting. Om de continuïteit van het aanbod van WNT-web te borgen en om recht te doen aan de ambities en gestelde doelen voor 2026 en verder van de gemeente Westland en het onderwijs blijft aanvullende subsidie nodig. In 2026 gaat dit om € 210.000, voor de jaren erna daalt dit naar € 120.000. De daling is mogelijk omdat het onderwijs een grotere financiële verantwoordelijkheid

neemt en het percentage van het totaal van de begroting van WNT-web dat de gemeente Westland voor zijn rekening neemt daalt.

Normbedragen integraal huisvestingsplan

De gemeenteraad stelde op 16 april jl. de aanpassing van de normbedragen onderwijshuisvesting voor 4 nieuwbouwprojecten vast. Het betreft de projecten Expeditie, Hoogvlieger, Wateringen-Noord en bewegingsonderwijs in Naaldwijk. De aanpassing van de normbedragen leidt tot een meer reële raming van de investeringen in onderwijshuisvesting. De financiële effecten hiervan zijn verwerkt in het meerjareninvesteringsplan (MIP) dat aan de gemeenteraad is voorgelegd ter vaststelling tijdens de raadsvergadering van 9 juli. De financiële effecten van het MIP worden verderop in deze kadernota verwerkt.

Strategische accommodatieplanning sport

De gemeenteraad stelde op 16 april jl. het uitvoeringsplan programmering strategische accommodatieplanning sport 2026-2029 vast. Deze programmering stelt de gemeente in staat om in de periode 2026-2029 en daarna op planmatige wijze de benodigde sportvoorzieningen voor het groeiende aantal Westlanders te realiseren. Zo vervangen we bijvoorbeeld in 2026 bij de voetbalverenigingen KMD en VELO de grasvelden door kunstgras. De strategische accommodatieplanning verschaft sportverenigingen helderheid in de keuzes die de gemeente tot 2030 maakt en maakt inzichtelijk of en wanneer de capaciteit van gemeentelijke sportvoorzieningen wordt uitgebreid. Het zorgt tevens voor een meer gelijkmatige belasting van de gemeentebegroting door het stellen van prioriteiten en geeft inzicht in de ruimtelijke en financiële opgave als het gaat om de gemeentelijke sportvoorzieningen.

De financiële effecten van de strategische accommodatieplanning sport zijn verwerkt in het meerjareninvesteringsplan (MIP). De financiële effecten van het MIP worden verderop in deze kadernota verwerkt.

1^e Afwijkingenrapportage 2025

De 1^e afwijkingenrapportage wordt voorgelegd aan de gemeenteraad ter vaststelling tijdens de raadsvergadering op 9 juli. Een deel van de daarin verwerkte financiële mutaties heeft een structureel karakter. Deze mutaties nemen we derhalve mee in het financieel perspectief van de kadernota. Onderdeel van de 1^e Afwijkingenrapportage is het extra dividend van € 4,3 miljoen wat wij vanaf 2025 van Juva ontvangen.

Dekking

Onroerendezaakbelasting (OZB) areaaluitbreiding

Jaarlijks wordt een toename van de OZB-ontvangsten geraamd door de groei van het areaal van woningen en niet-woningen. We verwachten op basis van de woningbouwprogrammering dat het areaal van woningen en niet-woningen de komende jaren meer toeneemt dan waar in de vorige meerjarenbegrotingen rekening mee is gehouden (€ 475.000). Dit is voor de jaren 2025-2028 verwerkt in het structureel effect van de 1e Afwijkingenrapportage. Voor jaarschijf 2029 levert dit aanvullende inkomsten op van gecumuleerd € 600.000.

OZB inflatie conform CPI

We verwerken de te verwachten inflatie in 2029 in de OZB-tarieven. In het Centraal Economisch Plan 2025 van het Centraal Planbureau is het CPI-cijfer voor 2029 2,3%. Dit levert in 2029 een bedrag van € 1 miljoen aan aanvullende OZB-inkomsten op.

Algemene uitkering – maatstaven

Jaarlijks worden de aantallen binnen de maatstaven die de hoogte van de algemene uitkering bepalen, herijkt op basis van nieuwe getallen per 1 januari. Het gaat dan met name om de werkelijke aantallen woningen en inwoners per 1 januari (en de daarvan afgeleide ontwikkeling in aantallen).

Het aantal inwoners per 1 januari 2025 blijft licht achter bij de verwachting die in de begroting is opgenomen. Daarnaast is de waardeontwikkeling van de woningen in Westland hoger dan de in de meicirculaire 2024 opgenomen inschatting van de landelijke ontwikkeling. Hierdoor is de aftrek binnen de algemene uitkering hoger dan geraamd. Beide componenten werken structureel door. In 2029 wordt de negatieve trend doorbroken doordat in dat jaar een hogere uitkering wordt verwacht, aangezien de aantallen woningen en inwoners c.a. wel zullen stijgen ten opzichte van de (bijgestelde) aantallen in 2028.

Resumerend

Bovenstaand perspectief laat een positief begrotingssaldo zien in 2025, maar toont tekorten in de daaropvolgende jaren tot 2029, een jaarschijf die wel positief sluit. In dit verband is het goed om in herinnering te roepen welke begrotingsregels onze toezichthouder, de provincie Zuid-Holland, rond het financieel toezicht hanteert. De financieel toezichthouder heeft de wettelijke taak om te beoordelen of er sprake is van structureel en reëel evenwicht. Structureel evenwicht betekent dat structurele lasten gedekt worden door structurele baten. De incidentele lasten mogen worden gedekt door structurele - en incidentele baten. Als de begroting niet structureel en reëel in evenwicht is, moet aannemelijk zijn dat dit evenwicht uiterlijk in het laatste jaar van de meerjarenraming tot stand wordt gebracht. De raad heeft de wettelijke taak een begroting vast te stellen die structureel en reëel in evenwicht is.

Exogene ontwikkelingen en keuzes kadernota

	2026	2027	2028	2029
FMP na reeds genomen besluiten	-2.723	-3.101	-3.196	56
<i>Exogene ontwikkelingen en keuzes kadernota</i>				
Exogene ontwikkelingen kadernota structureel	-153	-153	-153	-153
Keuzes kadernota structureel	-1.360	-1.360	-1.360	-1.360
Domein riolering	2.667	2.667	2.667	2.667
Domein afval	1.428	1.428	1.428	1.428
Bezuinigingen gemeenschappelijke regelingen	1.077	1.077	1.077	1.077
Aframen post onvoorzien	100	100	100	100
Subtotaal exogene ontwikkelingen en keuzes ka	3.759	3.759	3.759	3.759
FMP na exogene ontwikkelingen	1.036	658	563	3.815

Exogeen onontkoombare ontwikkelingen

Als gemeente zien wij een aantal exogeen onontkoombare ontwikkelingen op ons afkomen. Dit zijn ontwikkelingen die zich buiten de invloedssfeer van de gemeente voordoen. Voor de ontwikkelingen die hun oorsprong vinden in 2025, verwijzen wij u naar de 1^e Afwijkingenrapportage. Voor de kadernota betreft dit een structureel budget vanaf 2026 voor registratie arbeidsmigranten.

Registratie arbeidsmigranten

In 2011 heeft de gemeente Westland een convenant afgesloten met de uitzendbranche om de door hen gehuisveste arbeidsmigranten te registreren in de BRP. Het aantal deelnemende uitzenders, het aantal door hen gehuisveste arbeidsmigranten en de daaraan gerelateerde BRP registratie werkzaamheden is de afgelopen jaren gestaag toegenomen. Contacten met de uitzenders over de door hen gehuisveste arbeidsmigranten en de registratie van hen in de BRP verloopt op dit moment geheel handmatig. Het toenemende aantal in de gemeente Westland gehuisveste arbeidsmigranten en de voor de komende jaren voorgenomen verdubbeling van het aantal bedden voor arbeidsmigranten maakt het, zonder aanzienlijke personele investering onmogelijk, om de in Westland gehanteerde registratie methode ook in de komende jaren te blijven hanteren. Door ingebruikname van het Platform Arbeidsmigranten wordt het mogelijk om, met slechts een kleine personele uitbreiding, de registratie van arbeidsmigranten in de BRP ook na de voorgenomen verdubbeling van het aantal bedden te continueren.

Keuzes kadernota structureel

Naast de exogeen onontkoombare ontwikkelingen hebben wij ook een aantal andere keuzes gemaakt met een structureel effect op het FMP. Deze lichten we hieronder puntsgewijs toe.

Personeel mobiliteit

Gezien de vele projecten in het MIP met betrekking tot infrastructuur, is er extra capaciteit bij het organisatieonderdeel mobiliteit benodigd om deze projecten uit te voeren. We voegen vanaf 2026 structureel € 400.000 formatie toe aan dit team.

Structurele subsidie bibliotheken

Een deel van de structurele subsidie van Bibliotheek Westland is de afgelopen jaren aangevuld met een incidentele subsidie. Zonder deze middelen kan het huidige voorzieningenniveau niet gehandhaafd blijven. Door het subsidiebudget structureel te verhogen met € 400.000 borgen we de dienstverlening en vullen we tevens de PM-post van de Bibliotheek uit de kadernota 2024 in.

Management kunstcollectie

De gemeente Westland is eigenaar van een aanzienlijke kunstcollectie. Er worden in het kunstdepot aan de Verdilaan ruim 400 schilderijen, tekeningen, prenten en wandkleden bewaard. Om de collectie toegankelijk, actief en in een goede conditie te brengen zijn structureel middelen nodig. Hiermee is vanaf 2026 € 35.000 structureel gemoeid.

Groenblauwe schoolpleinen

Tijdens de groene schoolpleinentop heeft de provincie Zuid-Holland de ambitie uitgesproken dat per 2030 50 procent van de schoolpleinen groenblauw is. Ondertussen zijn de schoolpleinen van basisscholen De Liereling en de De Driekleur Avonturier al groenblauw gemaakt. Vanuit de portefeuille onderwijshuisvesting, groen en klimaatadaptatie stelden we in 2025 in totaal een bedrag van € 150.000 euro beschikbaar. Om de subsidie ook de komende jaren uit te kunnen keren, is structureel € 25.000 benodigd vanaf 2026. Het restant van € 125.000 kan worden gedekt uit de huidige exploitatie. De subsidie bedraagt ten hoogste € 50.000 per aanvraag.

Structurele extra kosten ICT

De ICT-kosten voor overheidsorganisaties nemen al jaren aanzienlijk toe. Stijgende software- en hardwarekosten, maar ook de wet- en regelgeving zoals de cyberbeveiligingswet (NIS2) spelen hierin een belangrijke rol. Om de ICT-kosten ook in de toekomst te kunnen dragen stellen we voor vanaf 2026 structureel € 500.000 vrij te maken voor ICT.

Domeinen riolering en afval

Wij houden in de begroting rekening met structurele dotaties aan de egalisatievoorziening riolering (€ 2,7 miljoen) en afval (€ 1,4 miljoen). We stellen voor deze dotaties te laten vrijvallen en waar nodig een incidentele dotatie te doen.

Landelijk gebeurt er veel in het domein afval. Per 1 januari 2025 voert HVC alle activiteiten rond het inzamelen en verwerken van het huishoudelijk afval voor ons uit. Samen met HVC brengen we de komende jaren de basis verder op orde en werken we aan verfijning van de dienstverlening. Zo kunnen we toegroeien naar kostendekkendheid. Om toe te werken naar kostendekkendheid willen we eerst de inwoners goed van dienst zijn en hen daarna in staat stellen zelf manieren te benutten om het gewicht aan restafval flink verlagen.

HVC verleent daarvoor diensten om inwoners daarbij te helpen. Deze diensten moeten leiden tot lagere afvalkosten en verbeterde kostendekkendheid van heffingen.

Landelijke beleidskeuzes hebben direct impact op het afvaldossier. Vanaf 2027 heeft onder andere de CO2-heffing op afvalverbrandingsinstallaties een impact op onze kosten.

Bij de riool- en waterzorgheffing is het streven om ook naar kostendekkendheid toe te werken. Komend jaar wordt onderzoek gedaan en herzien we de bestaande plannen op basis van alle ontwikkelingen. De egalisatievoorziening riool is met € 12,75 miljoen per 31-12-2024 toereikend voor de komende jaren.

Bezuinigingen gemeenschappelijke regelingen

De colleges van de gemeenten in Haaglanden hebben in de regionale kaderbrief aan de besturen van de gemeenschappelijke regelingen verzocht in 2026 rekening te houden met een structurele taakstelling van 6,2% op de geïndexeerde bijdrage 2026. Wij nemen, in lijn met dit verzoek, de 6,2% taakstelling op de gemeenschappelijke regelingen mee in het FMP. Dit levert vanaf 2026 een structureel voordeel op van ongeveer € 1,1 miljoen.

Aframen post onvoorzien

Gemeenten zijn op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verplicht een post voor onvoorzien uitgaven te ramen. De omvang hiervan is niet wettelijk vastgelegd; gemeenten zijn hier vrij in. De gemeente Westland raamt jaarlijks een bedrag van € 100.000, op basis van artikel 5, lid 2 van de financiële verordening. Met een enkele uitzondering (bijdrage na aardbeving Syrië/Turkije in 2023) is dit bedrag de laatste jaren niet aangewend. Daarom wordt voorgesteld om in de begroting 2026 het bedrag voor de post onvoorzien structureel af te ramen naar € 1, in afwijking van de financiële verordening. Hiermee ontstaat in de kadernota aanvullende budgettaire ruimte ter grootte van ongeveer € 100.000.

Het streven is om de financiële verordening in het tweede halfjaar te actualiseren en onder meer deze wijziging aan de raad voor te leggen. Mocht dit onverhoopt niet haalbaar blijken, dan is de raad bevoegd om van zijn eigen beleid af te wijken.

Meerjareninvesteringsplan (MIP)

	2026	2027	2028	2029
FMP na exogene ontwikkelingen	1.036	658	563	3.815
<i>MIP</i>				
Actualisatie MIP	1.385	1.128	-1.028	-2.856
Overprogrammering MIP	921	1.168	1.771	1.362
Subtotaal MIP	2.306	2.296	743	-1.494
Voorlopig saldo FMP	3.342	2.954	1.306	2.321

We blijven investeren in belangrijke onderwerpen zoals onderwijs, sport, voorzieningen in de openbare ruimte en mobiliteit. Zo houden we de leefbaarheid in Westland op peil. We beginnen met de nieuwbouw van basisschool de Hoogvlieger, investeren in speelvoorzieningen in onder andere De Lier en Honselersdijk en breiden het sportpark De Zweth in De Lier uit.

Op 9 juli a.s. wordt tegelijk met de kadernota en de 1^e afwijkingenrapportage ook het herziene meerjareninvesteringsplan (MIP) door u behandeld. Voor de volledige uitwerking hiervan verwijzen wij u naar het boekwerk MIP. De financiële effecten van de bijstellingen in het MIP zijn verwerkt in het FMP van de kadernota.

Voor de stelpost onderuitputting kapitaallasten geldt dat in het verleden is gebleken dat het omvangrijke investeringsprogramma van Westland door allerlei externe omstandigheden achterblijft. De onvermijdelijke vertragingen in de uitvoering zijn echter op voorhand niet specifiek per project aan te wijzen en laten zich ook lang niet altijd vangen binnen de ramingsystematiek voor investeringen. De gemeente Westland raamt de investeringen zo goed als mogelijk op basis van prioriteit, planning, capaciteit en financiële haalbaarheid. Dit zijn ook niet de factoren waarvoor de stelpost is opgenomen. De stelpost is er voor niet voorziene, externe omstandigheden.

Elk jaar weten we wat de kapitaallasten zijn die volgen uit het MIP. We berekenen hierbij de jaarlijkse toename van kapitaallasten ten opzichte van het vorige jaar. Over deze netto toename in de kapitaallasten nemen we een overprogrammering van 25% op. Dit wil zeggen dat deze 25% als voordeel in de begroting wordt ingeboekt. Deze methode wordt door meerdere gemeenten in Zuid-Holland toegepast en is afgestemd met de provincie. We verwachten op grond van de ervaringen van de afgelopen jaren deze overprogrammering te realiseren.

Ontwikkeling WestlandTheater de Naald en Verdizone

	2026	2027	2028	2029
Voorlopig saldo FMP	3.342	2.954	1.306	2.321
Reserve ontwikkeling Verdilaan/De Naald	-3.000	-2.500	-2.000	-2.000
Saldo FMP	342	454	-694	321

We zetten in op realisatie van een nieuw WestlandTheater De Naald. Daar trekken we maximaal € 62,981 miljoen voor uit. De exacte invulling van het theater wordt de komende tijd nader uitgewerkt, samen met het bestuur en de directie van De Naald. We houden in het financieel perspectief rekening met de kapitaallasten van het voorbereidingskrediet voor het nieuwe theater. Deze kapitaallasten tellen al mee in de begrotingsperiode 2026-2029. Separaat wordt het raadsvoorstel nieuw theatergebouw voor de raadsvergadering van 9 juli geagendeerd. De totale investering van € 62,981 miljoen wordt opgenomen in het meerjarig investeringsplan en leidt tot

kapitaallasten die buiten de meerjarenraming van deze kadernota vallen (na 2029). Voor de jaren 2030 en verder is nog niet in de dekking van deze kapitaallasten voorzien. Bij een investeringsbedrag van € 62,981 miljoen bedragen de kapitaal- en exploitatielasten maximaal circa € 3,7 miljoen per jaar.

Om een nieuw theater mogelijk te maken, zetten we een eerste stap om in de toekomst de kapitaallasten van een nieuw WestlandTheater de Naald alsook de ontwikkeling van de Verdilaan te kunnen dragen. Met de start van het bouwen van een nieuw theater, start ook de gebiedsontwikkeling rond de Verdilaan. Het stedenbouwkundig en beeldkwaliteitsplan zullen verder worden uitgewerkt op basis van de gekozen variant van het nieuw te bouwen theater. Op basis van de stedenbouwkundige invulling en de keuzes die daarin worden gemaakt, stellen wij een grondexploitatie en een parkeerexploitatie op.

We stellen voor vanaf begrotingsjaar 2026 een groot deel van de begrotingsoverschotten te storten in een nieuw te vormen bestemmingsreserve kapitaallasten Verdilaan/De Naald. In totaal sparen we tussen 2026 en 2029 op deze manier € 9,5 miljoen om de kapitaallasten van een nieuw te bouwen theater en de ontwikkelingen rond de Verdilaan te dekken.

Het bijgestelde verwachte resultaat voor 2025 is na de raadsvergadering van 9 juli € 5,890 miljoen. We zijn voornemens om einde jaar met de 2^e Afwijkingenrapportage € 4 miljoen van het dan verwachte resultaat te storten in de bestemmingsreserve.

Na de stortingen in deze reserve resteert er in alle begrotingsjaren een voordelig structureel saldo, met uitzondering van 2028. We verwachten dit tekort te kunnen opvangen door de sterke reservepositie van Westland.

Incidentele posten

In deze kadernota is een aantal incidentele posten opgenomen die gedekt worden uit de reserve. Deze hebben derhalve geen effect op het begrotingssaldo en worden hieronder toegelicht.

Social return on investment (SROI)

In Westland is het instrument Social return on investment (SROI) basaal ontwikkeld. Daardoor laten we (financiële) kansen liggen. We investeren daarom extra. Hiermee zorgen we ervoor dat er meer baankansen komen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. We hebben het voornemen om aan te sluiten bij regionale initiatieven om met zorgaanbieders te zorgen voor meer baankansen in de zorg. Patiënborg voert deze werkzaamheden voor ons uit. We dekken de SROI voor twee jaar (2026 en 2027) uit de reserve Sociaal domein. De kosten bedragen voor deze twee jaar € 162.000 per jaar.

Motie woonbeleid senioren

Bij de begrotingsbehandeling in november 2024 heeft de gemeenteraad de motie “woonbeleid senioren” aangenomen. Om uitvoering te geven aan deze motie doen we, in lijn met de raadsinformatiebrief van 2 april 2025 inzake de afdoening van de moties omtrent wonen en zorg, een incidentele onttrekking aan de reserve volkshuisvesting voor tijdelijke formatie. Het gaat om een bedrag van € 148.500 in 2026.

Risico's en kanttekeningen

Consequenties voorjaarsnota Rijk

Het kabinet heeft in het akkoord over de Voorjaarsnota van het Rijk extra – zowel incidentele als structurele – middelen vrijgemaakt voor de gemeenten, ter compensatie van enerzijds de kortingen op het gemeentefonds (ravijnjaren) en anderzijds de toenemende kosten van de jeugdzorg. De definitieve uitwerking krijgt naar verwachting zijn beslag in de meicirculaire.

Sociaal domein

In 2025 wordt het nieuwe Strategisch Beleidskader Sociaal Domein vastgesteld om de dienstverlening te verbeteren, kosten te beheersen en het sociaal domein toekomstbestendig te maken. We geven daarmee verder invulling aan normaliseren, waarmee in de jeugdhulp al eerste positieve resultaten zichtbaar zijn. We zetten de komende jaren extra in op preventie. Dat doen we door te investeren in voorliggende voorzieningen voor een sterkere sociale basis en gezondheid. We werken in dit kader ook samen in de WSD (Westland, Schieland, Delfland) regio aan het Regionaal Integraal Gezondheidsakkoord met onder andere Zorgkantoor DSW. Voorbeelden van interventies zijn onder andere Sociaal Vitaal, Gezond en wel thuis en de Transmuraal werker. Een voorbeeld van verbetering van onze dienstverlening is de schuldhulpverlening. Ons team is door NVVK (Nederlands vereniging voor Volkskrediet) geaudit en met vlag en wimpel geslaagd vanwege de hoge professionaliteit en klantgerichtheid.

We zijn ons bewust van het ravijnjaar 2026, waarin voor Jeugdhulp € 3 miljoen minder uitgaven waren geraamd in onze begroting op grond van de door het Rijk aangekondigde besparingen van de hervormingsagenda Jeugd. Om dit gat te dichten, zijn er vooruitlopend op de Rijksbrede hervormingsagenda, maatregelen getroffen op de instroom en duur van jeugdhulp. Deze laten al positieve effecten zien, waardoor we de begroting van 2025 incidenteel fors naar beneden hebben kunnen bijstellen. Uit de voorjaarsnota 2025 van het Rijk blijkt dat er extra geld beschikbaar komt in het gemeentefonds om gemeenten voor een deel te compenseren voor de resterende tekorten op de jeugdzorguitgaven en om de financiële gevolgen van het uitstel van de hervormingsagenda deels te dempen. Daarnaast houdt het Rijk op termijn rekening met een aanvullende daling van het gemeentefonds als gevolg van besparingen op grond van aangekondigd Rijksbeleid om de kosten van jeugdzorg verder terug te dringen. Ook regionaal binnen H9 verband werken we aan kostenbesparingen en willen we met de inkoop van regionale jeugdhulp per januari 2027 nog meer grip krijgen op kosten in de jeugdhulp.

Door vergrijzing stijgt het aantal Wmo-aanvragen jaarlijks met 200. In 2025 starten we een pilot voor betere ondersteuning met meer informele hulp. We bespreken complexe zorgvragen om onnodig intensieve ondersteuning te voorkomen. We nemen efficiëncymaatregelen in de regio H5 en in onze Wmo-uitvoering. Zo blijft zorg beschikbaar voor wie het echt nodig heeft. De kosten blijven in de beginfase gelijk, maar op lange termijn verwachten we een kostenbesparing te kunnen realiseren.

Volledig financieel meerjarenperspectief

Omschrijving	2026	2027	2028	2029
Begroting 2025-2028	-2.855	-1.258	299	299
Structureel effect 2e Afwijkingenrapportage	-1.231	-1.839	-1.839	-1.839
Septembercirculaire	175	-18	-106	-106
Subtotaal	-3.911	-3.115	-1.646	-1.646
Structureel effect slotwijziging	-604	-604	-604	-604
Incidenteel effect slotwijziging	-	-	-	-
Effect bijstelling MIP 2024	300	100	-250	217
Subtotaal	-4.215	-3.619	-2.500	-2.033
Indexering lokale heffingen	201	201	201	201
FMP na raadsvergadering 11 december	-4.014	-3.418	-2.299	-1.832
Taakstelling OZB	-1.592	-3.266	-5.027	-5.027
FMP met inbegrip taakstelling OZB	-5.606	-6.684	-7.326	-6.859
<i>College- en raadsbesluiten</i>				
WNTweb	-210	-170	-120	-120
Normbedragen integraal huisvestingsplan	In MIP	In MIP	In MIP	In MIP
Strategische accommodatieplanning sport	In MIP	In MIP	In MIP	In MIP
1e Afwijkingenrapportage (inclusief € 4,3 miljoen extra dividend Juva)	3.093	3.753	4.250	4.373
Subtotaal	2.883	3.583	4.130	4.253
<i>Dekking</i>				
OZB areaaluitbreiding				600
OZB inflatie conform CPI	-	-	-	1.025
Algemene uitkering - maatstaven				1.037
Subtotaal	-	-	-	2.662
FMP na reeds genomen besluiten	-2.723	-3.101	-3.196	56
<i>Exogene ontwikkelingen en keuzes kadernota</i>				
Exogene ontwikkelingen kadernota structureel	-153	-153	-153	-153
Keuzes kadernota structureel	-1.360	-1.360	-1.360	-1.360
Domein riolering	2.667	2.667	2.667	2.667
Domein afval	1.428	1.428	1.428	1.428
Bezuinigingen gemeenschappelijke regelingen	1.077	1.077	1.077	1.077
Aframen post onvoorzien	100	100	100	100
Subtotaal exogene ontwikkelingen en keuzes ka	3.759	3.759	3.759	3.759
FMP na exogene ontwikkelingen	1.036	658	563	3.815
<i>MIP</i>				
Actualisatie MIP	1.385	1.128	-1.028	-2.856
Overprogrammering MIP	921	1.168	1.771	1.362
Subtotaal MIP	2.306	2.296	743	-1.494
Voorlopig saldo FMP	3.342	2.954	1.306	2.321
Reserve ontwikkeling Verdilaan/De Naald	-3.000	-2.500	-2.000	-2.000
Saldo FMP	342	454	-694	321